POLSKA
IZBA
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA

Warszawa, dnia 21 września 2017 r.

KK-0058-0101(2)/17

Pan
Tomasz Żuchowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa

W nawiązaniu do pisma z dnia 1 września 2017 r., znak: DPP.3.0210.102.2017.ND.7 NK, Polska Izba Inżynierów Budownictwa przesyła uwagi do *projektu ustawy o architektach, inżynierach budownictwa oraz urbanistach* (wersja z dnia 1 września 2017 r.).

Jednocześnie pragnę podkreślić, że przedmiotowe uwagi zostały opracowane wspólnie przez Polską Izbę Inżynierów Budownictwa oraz okręgowe izby inżynierów budownictwa.

Zał. - uwagi do projektu ustawy o architektach, inżynierach budownictwa oraz urbanistach

mgr inż. Joanna Gieroba
Wiceprezes Krajowej Rady PIIB

KK004

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 6/8, tel. +48 22 828-31-89, fax +48 22 827-07-51, www.piib.org.pl, e-mail: biuro@piib.org.pl

Uwagi PIIB do projektu ustawy
o architektach, inżynierach budownictwa oraz urbanistach

(projekt z dnia 1 września 2017 r.)

Projekt ustawy z dnia 1 września 2017 r. o architektach, inżynierach budownictwa oraz urbanistach znacznie odbiega od przepisów obecnie obowiązujących zmieniając zasady nadawania uprawnień, zasady współpracy samorządu zawodowego z Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa oraz zasady funkcjonowania samego samorządu zawodowego. Widoczna jest również znaczna dysproporcja w zakresie regulacji dotyczących zasad nadawania uprawnień budowlanych w Izbie Architektów i Izbie Inżynierów Budownictwa.

Uwagi zasadnicze (w kolejności przepisów):

1. Nadal obwiązuje przepis **art. 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r.** o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 163, poz. 1364), nakazujący stosować przepisy nieobowiązującego już rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U. Nr 96, poz. 817). Przepis ten należy usunąć, aby nie wprowadzać różnych zasad w zakresie nadawanych uprawnień budowlanych.
2. **Pojęcie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie** powinno wynikać nadal z przepisów ustawy – Prawo budowlane lub ewentualnie z przepisów przyszłego Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego. Historycznie, od początku nadawania uprawnień budowlanych, pojęcie to, jako związane ściśle z procesem inwestycyjnym było uregulowane w przepisach z zakresu Prawa budowlanego, jako instytucja tego prawa. Zasada ta powinna być utrzymana również w projektowanych regulacjach, a jedynie doprecyzowanie zasad uzyskiwania takich uprawnień można byłoby przenieść do ustawy o architektach, inżynierach budownictwa oraz urbanistach.
3. Przepis art. 2 ust. 1 wyjaśnia **pojęcie wykonywania zawodu architekta.** Zdaniem PIIB przepis ten należy doprecyzować, że chodzi o wykonywanie zawodu architekta „w rozumieniu ustawy". Podobnie należy doprecyzować przepis art. 3 **w odniesieniu do wykonywania zawodu inżyniera.** Wynika to z faktu, że wykonywanie zawodów wymienionych w projekcie ustawy nie ogranicza się do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, ale obejmuje szerszy zakres, nie regulowany ustawą. W przypadku zawodu architekta należy też doprecyzować o jakich samodzielnych funkcjach technicznych mowa – tak jak to ma miejsce w art. 3, gdzie przepis stanowi wprost *„o których mowa w art. 4 ust. 1"*.
4. W art. 4 definiującym samodzielne funkcje techniczne w budownictwie **zabrakło funkcji rzeczoznawstwa budowlanego,** które przez Ministerstwo zostało uznane za niezbędne, w następujący sposób: *„Istnienie tego tytułu jest także niezbędne z uwagi na fakt, że podczas procesu inwestycyjnego lub budowlanego, a także poza nim, konieczne bywa dokonanie szczegółowych i specjalistycznych analiz, które może*

przeprowadzić wyłącznie osoba z wieloletnim doświadczeniem, stale podnosząca poziom swojej wiedzy, specjalizująca się w stosunkowo wąskiej dziedzinie budownictwa. Rzeczoznawca budowlany, z racji swojej specyficznej i znaczącej wiedzy oraz praktyki w zakresie zagadnień objętych rzeczoznawstwem związanych z budownictwem, będzie mógł wykonywać powierzone zadania w ramach zaleceń określonych przepisami prawa, tj. np. przez uczestnictwo w komisji do spraw katastrof budowlanych, o której mowa w art. 76 ustawy – Prawo budowlane, oraz w ramach tzw. dobrej praktyki, np. być powoływany jako biegły w sprawach dotyczących budownictwa. Weryfikacja dokonana przez właściwą izbę będzie gwarantem, iż osoba ta posiada najwyższy poziom wiedzy i doświadczenia" (uzasadnienie do projektu 1576 2014 r., str. 33).

Zdaniem PIIB, funkcja rzeczoznawcy budowlanego powinna zostać ponowie włączona do katalogu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

5. **W art. 8 ust. 1 – brak wymogu legitymowania się wykształceniem technicznym,** które uprawniałoby do uzyskania uprawnień budowlanych. Powyższe rozwiązanie jest bardzo niebezpieczne, ponieważ już obecnie osoby niemające wykształcenia technicznego, czyli nieposiadające też odpowiedniej wiedzy technicznej, występują o nadanie uprawnień budowlanych.
6. **Art. 8 ust. 2** przewidujący możliwość zwolnienia z egzaminu na uprawnienia budowlane absolwentów studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy uczelni z samorządem zawodowym – proponujemy wykreślić.
7. **Art. 10** stanowiący delegację do wydania rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie posługuje się zwrotem *„wykształcenie odpowiednie lub pokrewne"*. Biorąc pod uwagę obecne rozwiązania prawne powstaje wątpliwość, jakimi kategoriami będzie to wykształcenie opisywane – czy będzie nawiązywało do efektów kształcenia opisanych w Krajowych Ramach Kwalifikacji? PIIB proponuje, aby w ramach prac nad przepisami ww. rozporządzenia Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa wystąpiło do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z wnioskiem o stworzenie standardów kształcenia (tzw. minimów programowych) dla kierunków studiów, po których można ubiegać się o nadanie uprawnień budowlanych. Spełnienie tych standardów przez uczelnię upoważniałoby jej absolwentów do uzyskania uprawnień bez wzbudzania wątpliwości organu je nadającego odnośnie efektów kształcenia. Postulat jest uzasadniony ogromnym zróżnicowaniem treści programowych jednoimiennych kierunków studiów.
8. **Art. 13 wprowadza instytucję patrona,** jako osoby nadzorującej praktykę zawodową. Wymogi stawiane osobie mającej pełnić tę funkcję są jednak zbyt ogólne, należy doprecyzować, jakie uprawnienia powinna posiadać taka osoba i podkreślić związek uprawnień osoby nadzorującej ze specjalnością uprawnień, o jakie ubiega się kandydat oraz utrzymać zasadę, że patronem może być wyłącznie osoba posiadająca co najmniej od 5-u lat uprawnienia budowlane w zakresie, w jakim nadzorowana jest praktyka zawodowa. Należy również doprecyzować, że patron ma wykonywać samodzielną funkcję na budowie lub przy projektowaniu obiektów, przy których odbywana jest praktyka zawodowa dla każdego rodzaju uprawnień, zarówno w projektowaniu, jak i na budowie. Obecnie instytucja patrona odnosi się wyłącznie do praktyki projektowej, natomiast z proponowanych przepisów wynika, że dotyczy ona zarówno praktyki projektowej, jak i wykonawczej. Powinno to jednak jasno

wynikać z przepisów, tym bardziej, że następuje zmiana w stosunku do przepisów obowiązujących.

Ponadto w odniesieniu do tej jednostki redakcyjnej w uzasadnieniu do ustawy czytamy: *„Zmodyfikowano natomiast wprowadzony ww. ustawą przepis o uznawaniu za równorzędną z praktyką zawodową rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów odbytej pod patronatem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane, zwanej »patronem« poprzez wskazanie, że patronem będzie mogła być osoba będąca członkiem samorządu zawodowego.*". Tymczasem w projekcie ustawy nie ma przepisu o uznawaniu za równorzędną z praktyką zawodową rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów odbytej pod patronatem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane. Mamy zatem w tym przypadku niekonsekwencję.

Dodatkowo należałoby dopisać, że osoba mająca pełnić funkcje patrona powinna być zgłoszona do odpowiedniej izby samorządu zawodowego przed podjęciem czynności patrona w stosunku do danego kandydata. Odpowiadania Izba rejestruje ten stan, co umożliwia sprawowanie kontroli nad osobami pełniącymi funkcję patrona.

9. **Art. 14 wprowadza bardzo istotne rozszerzenie możliwości odbywania praktyki zawodowej w organach, jako praktyki na budowie.** Zdaniem PIIB należy zrezygnować z takiej możliwości. Praktyka w organach nie zapewnia wystarczającego przygotowania do wykonywania funkcji kierownika budowy, z uwagi na ograniczony zakres możliwości zdobywania doświadczenia na budowie.

   Tymczasem lista przedstawicieli kolejnych specjalności ubiegających się o umożliwienie odbywania praktyki w ten sposób nieustannie poszerza się. Proces ten obserwujemy od początku pojawienia się tego przepisu. W obecnej wersji dodano już przedstawicieli specjalności kolejowej, a aktualnie o taką możliwość ubiegają się już przedstawiciele specjalności inżynieryjnej hydrotechnicznej – pismo Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 sierpnia 2017 r., znak: DAB.3.0210.5.2017. ZL.1 NK:129834/17.

   W przypadku pozostawienia jednak przedmiotowej regulacji należałoby również pozostawić przepis przewidujący, że dwa lata pracy w organach uznaje się za rok praktyki zawodowej na budowie, jak to funkcjonuje obecnie. Oczywiście wymagania odnośnie opiekuna takich praktyk muszą być takie same, jak dla praktyk realizowanych poza pracą w organie, tzn. praktyka taka winna odbywać się pod kierunkiem osoby posiadającej uprawnienia budowlane w specjalności, o którą ubiega się osoba odbywająca praktykę.

10. Art. 16 przewidujący możliwość uznawania praktyki studenckiej za zawodową - proponujemy wykreślić. Uczelnie wyższe najczęściej nie są w stanie zapewnić właściwych praktyk zawodowych pod kierunkiem osób posiadających odpowiednie uprawnienia budowlane i będących członkami izb samorządu zawodowego.

11. **Art. 22 ust. 2 wskazujący na możliwość rozszerzenia uprawnień budowlanych drugiego stopnia architekta o uprawnienia „do kierowania robotami budowlanymi"** należy doprecyzować, że dotyczy on uprawnień w zawodzie architekta i opisać ich zakres analogicznie, jak w dotychczasowej specjalności architektonicznej.

12. **Art. 23** - projekt ustawy zmienia w sposób zasadniczy dotychczasową strukturę uprawnień budowlanych, m.in. separując uprawnienia w zawodzie architekta od uprawnień w zawodzie inżyniera budownictwa. Rodzi to co najmniej kilka wątpliwości:

    1) W art. 10 mowa o tym, że *„Minister właściwy do spraw gospodarowania przestrzenią i mieszkalnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, określi w drodze rozporządzenia: [...] wykształcenie odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności [...]”*, a w art. 23 ust. 1 pkt 1) i ust. 2 pkt 1) – czyli już na poziomie ustawy - przesądzono, że w zawodzie architekta będą to studia wyłącznie w zakresie architektury.

    2) Jednocześnie usunięto specjalność architektoniczną (w ograniczonym zakresie) z uprawnień dostępnych inżynierom budownictwa.

    Postulujemy, aby nie zamykać całkowicie zawodu architekta (np. w zakresie uprawnień pierwszego stopnia) przed absolwentami studiów II stopnia w zakresie budownictwa, tym bardziej, że nadawanie takich uprawnień będzie się odbywać w Izbie Architektów. Sztywny zapis może uniemożliwić osobom wszechstronnym i architektonicznie utalentowanym aspirowanie do takich uprawnień.

    Niezwykle ważną kwestią jest ocena przygotowania kandydatów do uprawnień, w tym ich wykształcenia. Wiadomo, że autonomia uczelni wyższych oraz wprowadzenie Krajowych Ram Kwalifikacji, doprowadziło do znacznej dowolności w doborze treści kształcenia w ramach jednoimiennych kierunków studiów. Tylko w przypadku nielicznych kierunków kształcenia wciąż obowiązują tzw. ministerialne minima programowe (m.in. architektura, weterynaria). W przypadku większości kierunków, związanych tradycyjnie z uprawnieniami budowlanymi, minima nie zostały zdefiniowane, opisuje się jedynie efekty kształcenia. Jeśli w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 10 projektu ustawy, analogicznie jak dotąd, będzie się operować pojęciem „kierunek studiów w zakresie...”, to w praktyce wymóg wykształcenia jest trudny do spełnienia. Jeśli kierunek studiów w dyplomie będzie nazwany tak, jak w rozporządzeniu, to będzie oznaczało, że standardy ustalają uczelnie, niekoniecznie ze świadomością konsekwencji dla przyszłych kandydatów dla uprawnień budowlanych. Jeśli Izba miałaby prawo badania treści programowych, to powstaje pytanie o standardy, do których miałaby je odnosić, skoro nie ma już tzw. ministerialnych minimów programowych. Czy Izba może ustalić własne wymagania w tym względzie?

13. **Art. 34** – przepis ten określa warunki uzyskania uprawnień budowlanych w zawodzie inżyniera budownictwa, tymczasem jednym z warunków uzyskania takich uprawnień jest posiadanie tytułu zawodowego technika lub mistrza. Stanowi to oczywistą sprzeczność i wprowadzanie fikcji, iż zawód inżyniera wykonują osoby nieposiadające takiego tytułu. Jest to konsekwencja zawężenia rozumienia wykonywania zawodu inżyniera budownictwa wyłącznie do sprawowania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, co – jak widać – jest dostępne nie tylko dla inżynierów.

14. **Art. 34 pkt 1 określa wymogi warunkujące uzyskanie uprawnień do projektowania bez ograniczeń** wskazując, że należy wykazać się roczną praktyką przy projektowaniu oraz roczną praktyką na budowie. Tymczasem z uzasadnienia (str. 8) wynika, że nowa ustawa przewiduje zwiększenie wymiaru praktyki do półtora

roku przy projektowaniu oraz półtora roku na budowie. PIIB wnioskuje, aby takie wymiary praktyk, jakie zostały zaproponowane w uzasadnieniu, utrzymać w treści ustawy, jako umożliwiające właściwe przygotowanie do samodzielnego wykonywania zawodu projektanta. Zdaniem PIIB, należałoby wrócić do dłuższych wymiarów praktyk zawodowych, tj. takich jakie obowiązywały przed „deregulacją".

Dodatkowo należy podkreślić, że treść przepisu art. 34 pkt 1, warunkująca możliwość uzyskania uprawnień budowlanych w zawodzie inżyniera budownictwa po ukończeniu studiów II stopnia dla danej specjalności, umożliwi architektom uzyskanie uprawnień budowlanych po ukończeniu jedynie dwuletnich studiów magisterskich na kierunku budownictwo. Tymczasem w przypadku zawodu architekta podkreśla się ścisły związek w zakresie wymaganego wykształcenia stanowiąc, że mają to być studia I i II stopnia w zakresie architektury. Doprecyzowanie takie powinno zostać zastosowane w przypadku wszystkich specjalności, co zapewniłoby rzetelne przygotowanie teoretyczne do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

15. **Art. 34 pkt 4) lit c) tiret pierwsze** – brakuje odniesienia do lit a) tiret pierwsze, dotyczącej studiów drugiego stopnia odpowiednich dla danej specjalności, co mogłoby sugerować możliwość uzyskania przez absolwentów takich studiów uprawnień bez konieczności odbywania praktyki zawodowej.

16. **Art. 40** – PIIB proponuje zmianę tego przepisu nakładającego na samorząd obowiązek ograniczania zakresu egzaminu do zagadnień nieobjętych zakresem egzaminu obowiązującym przy ubieganiu się o już posiadane uprawnienia budowlane. Przepis ten obowiązuje w obecnym stanie prawnym i przysparza wiele trudności i wątpliwości, ponieważ kandydaci błędnie interpretują przedmiotowy przepis i kwestionują zakres egzaminu. Zdaniem PIIB, podczas kolejnego egzaminu, jego zakres powinien obejmować również przepisy, które uległy zmianie od daty poprzedniego egzaminu i tak należałoby doprecyzować ten przepis.

17. **Art. 42 dotyczący zasad ustalania wysokości opłat za postępowanie kwalifikacyjne** o nadanie uprawnień budowlanych w zawodzie inżyniera budownictwa, bez racjonalnego uzasadnienia, odbiega w swojej treści od przepisu art. 30 określającego te zasady w odniesieniu do uprawnień uzyskiwanych przez architektów.

18. **Art. 62 wprowadza nowy podział członków samorządów zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa.** Tymczasem z uzasadnienia wynika, że projekt ustawy nie zakłada żadnych zmian w zakresie przynależności do izby architektów i izby inżynierów budownictwa. Wprowadzenie przedmiotowej zmiany, spowoduje powstanie po stronie osób posiadających uprawnienia w zakresie rozwiązań architektonicznych i konstrukcyjnych oraz planujących skorzystać z tych uprawnień, obowiązek przynależności równocześnie do dwóch izb okręgowych, a w związku z tym obowiązek opłacania podwójnych składek oraz podwójnego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą wyniknąć w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że w przepisie tym brakuje grupy osób, które uzyskały takie uprawnienia na podstawie obowiązującej ustawy z 1994 r. Według projektu w przedstawionej wersji, osoby takie nie zostały objęte obowiązkiem członkostwa w żadnej z izb.

W myśl obecnych regulacji prawnych osoby, które uzyskały uprawnienia architektoniczne (ograniczone) i konstrukcyjne przed rokiem 1995 mogą aktualnie przynależeć tylko do Izby Inżynierów Budownictwa i korzystać z uprawnień architektonicznych. Postulujemy, aby osoby te (ich liczba będzie stopniowo maleć) nie musiały przynależeć do dwóch izb jednocześnie i zachowały dotychczasowe warunki członkostwa w samorządzie zawodowym.

19. **Art. 62 ust. 2 pkt 2) zawiera istotny błąd** wprowadzając ograniczenie możliwych zakresów uzyskiwanych uprawnień jedynie do trzech rodzajów: do projektowania bez ograniczeń, do projektowania w ograniczonym zakresie oraz do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń (art. 34 pkt 1-3). Przepis ten błędnie pomija możliwość uzyskania uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie, do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń oraz do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie. Powinno być odwołanie do całego art. 34.

20. **W art. 65 określającym zadania samorządu zawodowego**, pomimo przepisów przewidujących współpracę samorządu zawodowego z uczelniami, brak zadań związanych z możliwością wpływu izby na programy kształcenia realizowane przez uczelnie w trakcie studiów.

21. **W art. 70 i 73 znajdują się przepisy ograniczające samodzielność samorządu zawodowego zagwarantowaną w art. 55 ustawy.** Z przepisów tych wynika, że samorząd zobowiązany jest do uzgodnienia z właściwym ministerstwem wszystkich regulaminów przed ich uchwaleniem. Samorząd zawodowy jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega wyłącznie przepisom prawa. Trudno więc znaleźć podstawę do regulacji, która narusza samodzielność samorządu zawodowego zagwarantowaną prawem, w tym przepisami ustawy zasadniczej, tj. Konstytucji RP (art. 17 ust. 1). Tym bardziej, że uchwały samorządu w tym zakresie podlegają kontroli ministerstwa po ich uchwaleniu.

22. **Art. 101 wprowadzający zakaz łączenia pracy w organach administracji inwestycyjnej i nadzoru budowlanego** z funkcją rzecznika odpowiedzialności dyscyplinarnej, przewodniczącego lub członka sądu dyscyplinarnego lub komisji kwalifikacyjnej z niezrozumiałych względów znalazł się w ustawie o architektach, inżynierach budownictwa oraz urbanistach. Takie regulacje powinny ewentualnie zostać wprowadzone do przepisów regulujących zasady pracy w tych organach, tj. do ustawy o organach administracji inwestycyjnej i nadzoru budowlanego.

23. **Zgodnie z art. 105 ust. 1 pkt 3** - skreślenie z listy członków okręgowej izby następuje w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Należy wykreślić ten punkt ze względu na brak związku popełnionego przestępstwa z pełnieniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Warto też podkreślić, że inne samorządy nie mają tak restrykcyjnych przepisów w tym zakresie.

24. **Art. 105 przewiduje, że członek izby skreślony z listy członków okręgowej izby, na swój wniosek, może być wpisany ponownie na listę dopiero, jeżeli odbędzie szkolenie uzupełniające.** W opinii PIIB przepis ten jest zbyt restrykcyjny i nie powinien mieć zastosowania w przypadku skreślenia na wniosek członka np. w związku z chęcią przeniesienia się do innej izby okręgowej.

Podobna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do zawieszenia w prawach członka (art. 106), jednak przepis ten ma inne znaczenie i należałoby go jedynie uszczegółowić, np. poprzez wskazanie czasu zawieszenia po upływie, którego członek izby musiałby odbyć szkolenie uzupełniające, np. 5 lat. Wydaje się, że upływ, np. 6 miesięcy nie powoduje takich zmian w technologii lub przepisach procesu budowlanego, które uzasadniałyby konieczność przejścia szkolenia uzupełniającego.

25. **Z uwagi na tytuł ustawy** odnoszący się do architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, należałoby oczekiwać, że w analogiczny sposób zostaną uregulowane zasady działania wszystkich zawodów określonych w tytule ustawy. Tymczasem zawód urbanisty został pozbawiony własnego samorządu zawodowego.

    Zdaniem PIIB, słusznym wydawałoby się stworzenie samorządu zawodowego także dla zawodu urbanisty, który miał własny samorząd do 2014 r. Powyższe uzasadnione jest m.in. faktem, że urbaniści podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej, jak inne zawody zaufania publicznego oraz zobowiązani są do uzyskania odpowiednich uprawnień oraz do stałego doskonalenia zawodowego.

Uwagi szczegółowe:

1. **W art. 4 ust. 1** nie przewidziano samodzielnej funkcji technicznej sprawdzającego projekty. Zdaniem PIIB wskazane jest nie tylko jej utrzymanie, ale również wprowadzenie wymogów dotyczących sprawdzającego (np.. uprawnienia bez ograniczeń, co najmniej 5 lat praktyki przy sporządzaniu projektów). Podobny przepis funkcjonował pod rządami przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 46 z późn. zm.) i należy uznać go za warty przeniesienia do obowiązujących przepisów.
2. **Art. 4 ust. 2** - projekt ustawy wprowadza **definicję „opinii technicznej"**. Zdaniem PIIB należy wyjaśnić również pojęcie *„ekspertyzy technicznej"*, której sporządzenie można byłoby przypisać do kompetencji rzeczoznawcy budowlanego, który według naszego samorządu, powinien być samodzielną funkcją techniczną w budownictwie. Jednocześnie PIIB proponuje treść tych definicji w przedstawiony poniżej sposób.

    Opinia techniczna zawiera ocenę rozwiązań i zjawisk zachodzących w procesie projektowania, realizacji oraz użytkowania obiektów budowlanych. Może obejmować ocenę poszczególnych elementów konstrukcyjnych, elementów ogólnobudowlanych, ocenę rozwiązań technologicznych i materiałowych oraz nakładów finansowych związanych z realizacją poszczególnych elementów obiektu budowlanego lub realizacją całego przedsięwzięcia inwestycyjnego.

    W przypadku wystąpienia niekorzystnych zjawisk, w opinii określa się główne przyczyny ich powstania uzasadniając je obliczeniami sprawdzającymi oraz formułując ocenę końcową stanu technicznego obiektu i wnioski końcowe.

Ekspertyza techniczna zawiera ocenę rozwiązań i zjawisk zachodzących w procesie projektowania, realizacji oraz użytkowania obiektów budowlanych. Obejmuje odpowiednio: inwentaryzację uszkodzeń elementów konstrukcyjnych i elementów ogólnobudowlanych, badania podłoża gruntowego, badania kontrolne podstawowych materiałów konstrukcyjnych, badania mechaniczno-strukturalne wbudowanych materiałów, sprawdzającą analizę statyczno-dynamiczną elementów i ustroju konstrukcyjnego, ocenę rozwiązań technologicznych w poszczególnych fazach realizacji obiektu, określa i podaje główne przyczyny uszkodzeń elementów konstrukcji i elementów ogólnobudowlanych, proponuje zalecenia i wariantowe sposoby wzmocnienia uszkodzonych elementów obiektu oraz formułuje wnioski końcowe.

3. **Przepis art. 12** powinien otrzymać następujące brzmienie: *„Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest udział w pracach projektowych lub pracach na budowie.".*
4. **Art. 15 ust. 3** – należy uzupełnić o zwrot *„opracowanych przez właściwą izbę samorządu zawodowego".*
5. **Art. 15 ust. 2** - po słowie *„wyższych"* należy dodać słowo *„technicznych"*.
6. **W art. 33 pkt 3) lit. b)** należy dokonać podziału specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych na trzy oddzielne, przyznawane w zależności od posiadanej przez kandydata praktyki zawodowej. Proponowane trzy zakresy tej specjalności to:
   a) sieci, instalacje i urządzenia cieplne, wentylacyjne, klimatyzacyjne
   b) sieci, instalacje i urządzenia gazowe
   c) sieci, instalacje i urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne.
7. **Art. 34 pkt 4) lit a)** wymaga do uzyskania uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie ukończenia studiów drugiego stopnia odpowiednich dla danej specjalności. Zdaniem PIIB w przepisie tym jest błąd - powinno być: *„studiów drugiego stopnia **pokrewnych** dla danej specjalności"*
8. **Art. 34 pkt 4) lit c) tiret pierwsze** - brakuje „pierwsze i"
9. **W art. 34 PIIB proponuje dodanie ust.7** - uprawnienia łączne dla inżyniera, który ukończył studia pierwszego stopnia odpowiednie dla danej specjalności w następującym brzmieniu:
   7) do projektowania w ograniczonym zakresie i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń:
      a) ukończenia studiów pierwszego stopnia odpowiednich dla danej specjalności oraz
      b) odbycie praktyki w wymiarze:
         - trzy lata na budowie, oraz
         - półtora roku w projektowaniu.

W aktualnie obowiązującym Prawie budowlanym, a także w konsultowanym projekcie ustawy o architektach, inżynierach budownictwa i urbanistach zapisano, że inżynier, który ukończył studia pierwszego stopnia odpowiednie dla danej specjalności, może uzyskać uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń oraz uprawnienia budowlane do projektowania w ograniczonym zakresie. Powyższe uprawnienia może uzyskać w dwóch rozłącznych

postępowaniach w okręgowej komisji kwalifikacyjnej. Oznacza to dwie kwalifikacje, dwa egzaminy, dwie decyzje o nadaniu uprawnień budowlanych, i w sumie większe opłaty.

Jest to krzywdzące dla inżyniera, w porównaniu z magistrem inżynierem, który ukończył studia drugiego stopnia odpowiednie dla danej specjalności, i w jednym postępowaniu kwalifikacyjnym i egzaminacyjnym uzyskuje uprawnienia łączne do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń.

10. **Art. 42 dotyczący opłat za postępowanie kwalifikacyjne** - wbrew deklaracji z uzasadnienia do ustawy o treści *„Tak jak w przypadku inżynierów budownictwa potwierdzenie opłaty za postępowanie kwalifikacyjne trzeba będzie dołączyć do wniosku w sprawie przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego. Opłata z tytułu kwalifikowania do egzaminu nie będzie podlegać zwrotowi, natomiast opłata z tytułu przeprowadzenia egzaminu lub ponownego przeprowadzenia części ustnej, będzie podlegać zwrotowi jedynie w przypadku usprawiedliwionego niestawiennictwa na egzaminie lub usprawiedliwionego odstąpienia od egzaminu.*", w projekcie nie ma takich przepisów, a są one niezbędne.

11. **Art. 36 ust. 2 pkt 1)** – stanowi, że postępowanie kwalifikacyjne obejmuje *„kwalifikowanie*". Przepis ten należy doprecyzować, że chodzi o *„kwalifikowanie wykształcenia i praktyki zawodowej".*

12. **Art. 36 ust. 3** – błędnie wpisano odniesienie do art. 8 ust. 3, którego nie ma w projekcie ustawy. Powinno być odniesienie do art. 8 ust. 2.

13. **Art. 38 ust. 3** stanowi, że pozytywny wynik części pisemnej egzaminu upoważnia do przystąpienia do części ustnej przez okres 3 lat od dnia jego uzyskania. Przepis o tożsamym brzmieniu znajduje się w obecnie obowiązujących przepisach i budzi uzasadnione wątpliwości co do daty upływu tego terminu. Egzaminy odbywają się dwa razy w roku, zawsze w piątek. Siłą rzeczy daty różnią się nieco w poszczególnych sesjach co powoduje, że egzamin kandydata straci ważność wcześniej niż po upływie 3 lat, z uwagi na upływ nawet jednego dnia. Należałoby termin ten liczyć sesjami, np. w przypadku gdy kandydat zdawał egzamin w sesji wiosennej 15 maja 2015 r., to trzy lata powinno upływać w sesji wiosennej 2018 r., a nie w konkretnym dniu np. 15 maja 2018 r., gdy egzamin zaplanowany będzie na 16 maja.

14. **Art. 56 ust. 3 – usunąć.** Skoro obszar działania izb okręgowych pokrywa się z podziałem terytorialnym kraju – to ust.3 jest niepotrzebny.

15. **Art. 61** - należy ujednolicić terminologię i zamienić *„wiceprzewodniczący"* na *„zastępcy przewodniczącego".*

16. **Art. 65 pkt 15** - należy wydłużyć z 3 do 5 lub 7 dni czas na przekazanie Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego informacji o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej. Zaproponowany czas 3 dni jest zbyt krótki.

    Dodatkowo należy doprecyzować, że czas na przekazanie decyzji należy liczyć od dnia prawomocnej decyzji, a nie od dnia wydania rozstrzygnięcia, z uwagi na możliwość złożenia odwołania od takiej decyzji.

17. **Art. 68** – analogiczną regulację należy dodać w odniesieniu do izb okręgowych.

18. **Art. 69 ust. 3** – należy zamienić: *„tajność obrad"* na *„tajne głosowanie".*

19. **Art. 70 ust. 1 pkt 3)** Krajowy Zjazd Izby wybiera przewodniczącego i członków organów Krajowej Izby, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 1-5, oraz Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców. W przepisie tym jest błąd powinno być: *„o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 2-5".*

20. **Art. 70 ust. 1 pkt 4)** Krajowy Zjazd Izby (...) uchwala regulaminy określające organizację organów krajowej izby i tryb ich działania. Należy dodać, że uchwala również regulaminy działania izb okręgowych.

21. **Art. 71 ust. 1 – należy zamienić użyte terminy:** *„relacje ze społeczeństwem, klientami"*, na: *„ relacje ze społeczeństwem, zleceniodawcami i pracodawcami".*

22. **Art. 79 i 90 -** z uwagi na organizacyjny charakter zapisu, treść wskazanych artykułów powinna być przeniesiona do zapisów statutu izby.

23. **Art. 79** – analogiczna uwaga jak w odniesieniu do art. 65 pkt 15.

24. **Art. 81 ust. 2** stanowi, że zakaz łączenia funkcji w organach okręgowych i krajowych tego samego rodzaju nie dotyczy osoby pełniącej funkcję w okręgowej radzie i Krajowej Radzie. Wydaje się, że celowym byłoby wyłączenie również z tego zakazu funkcji delegata na okręgowy i krajowy zjazd.

25. **Art. 86 pkt 6) -** okręgowy zjazd izby wybiera przewodniczących i członków organów okręgowej izby, o których mowa w art. 83 ust. 1, oraz okręgowego rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców. W przepisie tym jest błąd w zakresie odesłania do „art. 83" - powinno być „art. 82". Dodatkowo, podobnie jak w przypadku Krajowego Zjazdu, powinno być *„o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 2-5, oraz okręgowego rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców."*

26. **Art. 87 ust. 1 pkt 6)** – należy doprecyzować, że chodzi o zadania „zlecone przez Krajową Radę Izby", a nie „Krajową Izbę".

27. Zgodnie z **art. 92 pkt 3** do kompetencji okręgowej komisji kwalifikacyjnej będzie należało odbieranie uprawnień budowlanych w przypadkach niezastrzeżonych do właściwości okręgowego sądu dyscyplinarnego. Tymczasem wśród kompetencji tego organu w ogóle nie wskazano takich sytuacji. W związku z tym, czy pozbawienie prawa do wykonywania zawodu nie powinno zostać uregulowane jako jedna z potencjalnych kar dyscyplinarnych w art. 108 ust. 1 projektowanej ustawy? Jednocześnie należy podkreślić, że w projekcie nie przewidziano przypadków możliwości odbierania uprawnień przez sąd dyscyplinarny.

    Zdaniem PIIB, przepis ten należy usunąć, jako niewłaściwy w zakresie kompetencji okręgowej komisji kwalifikacyjnej.

28. **Art. 94 ust. 3** - Okręgowy sąd dyscyplinarny orzeka o zatarciu kar wymierzonych w postępowaniu dyscyplinarnym. Zdaniem PIIB, należałoby doprecyzować ten przepis w następujący sposób *„Okręgowy sąd dyscyplinarny orzeka na wniosek ukaranego członka izby o zatarciu kar wymierzanych w postępowaniu dyscyplinarnym z zastrzeżeniem art. 111 ust. 3".*

29. **Art. 96 pkt 2)** – zamiast *„skargę składa się do sądu administracyjnego"* powinno być *„składa się odwołanie do sądu apelacyjnego".*

30. **Art. 96 pkt 3)** – w przepisie tym następuje pomieszanie kompetencji. Okręgowy Rzecznik Dyscyplinarny nie wydaje wyroków. Wyroki wydaje Okręgowy Sąd Dyscyplinarny i to on może przesyłać informację w sprawie ukarania. Wobec

powyższego zapis winien być przeniesiony do art. 94 w brzmieniu: *„przesyła niezwłocznie do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego informację o ukaraniu w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej, o których mowa w art.107"*.

31. **W art. 96** należy dodać pkt 5) w brzmieniu: *„upoważnia zastępców do prowadzenia w jego imieniu postępowań, o których mowa w pkt 1 i 2"*.

32. **Art. 103 ust. 1 pkt 2)** - należy uzupełnić w następujący sposób: *„w sprawach związanych z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie oraz pełnieniem funkcji w organach samorządu"*.

33. **Art. 105 ust. 4, art. 106 ust. 3 pkt 1), art. 108 ust. 1 pkt 3)** należy doprecyzować, że chodzi o *„złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu"*.

34. **Art. 106 ust. 2** - brak wskazania, że w przypadku zawieszenia w prawach członka izby wygasa mandat do pełnienia funkcji w organach izby.

35. **Art. 106 ust. 2** – jest : *„o którym mowa w art. 104 pkt 4-6"*, powinno być: *„o którym mowa w art. 104 pkt 4-5"*.

36. **Art. 106 ust. 3 pkt 2** - brzmienie tego przepisu sugeruje, że samo uiszczenie składek spowoduje z mocy prawa przywrócenie w prawach członka, bez potrzeby podejmowania w tym względzie uchwały właściwej okręgowej rady izby, zwłaszcza że w art. 87 ust. 3 nie ma mowy o takich uchwałach. Nie przewiduje jej co prawda również aktualny art. 19 ust. 2 ustawy o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, jednakże w obecnej ustawie nie ma odpowiednika art. 106 ust. 3 pkt 2, co pozwoliło na przyjęcie określonego sposobu postępowania w izbach okręgowych.

37. **Art. 114 ust. 3 – należy dokonać zmiany terminologicznej**: *„okręgowego rzecznika odpowiedzialności dyscyplinarnej lub Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Dyscyplinarnej"* należy zastąpić: *„okręgowego rzecznika dyscyplinarnego lub Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego"*.

38. **Art. 116** – należy dodać na końcu zdania: *„oraz art. 79 pkt 1)"*.

39. **Art. 118 ust. 1, art. 120, art. 122 ust. 1 oraz 123 ust. 2** – należy dodać: *„lub jego zastępcy"* w odniesieniu do rzecznika dyscyplinarnego zarówno Krajowego, jak i okręgowego.

40. **Art. 119 ust. 1 i 2 zdanie drugie** – wykreślić. Przepis przewiduje, że w postępowaniu wyjaśniającym i przed sądem dyscyplinarnym stroną jest również Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego lub organ nadzoru budowlanego właściwy dla miejsca popełnienia czynu.

41. **Art. 121 ust. 1 i ust. 2** – wskazany przepis należy doprecyzować, że obrońcą nie powinien być członek żadnego z organów okręgowej izby inżynierów budownictwa, do której należy obwiniony.

    Jednocześnie należy wskazać, że przepis ogranicza prawo do obrony w postępowaniu w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej. Usunięto obecnie obowiązujący zapis przewidujący możliwość ustanowienia obrońcy z urzędu w innych uzasadnionych przypadkach.

42. **Art. 125** – z uwagi na fakt, że zgodnie z k.p.k. wniesienie kasacji do Sądu Najwyższego nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego orzeczenia, w projektowanym przepisie powinien znaleźć się stosowny zapis w tym zakresie. Dodatkowo, z uwagi na wydłużony termin wniesienia tego środka zaskarżenia (3 miesiące, podczas gdy k.p.k. przewiduje termin 30 dni) zasadne jest wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą orzeczenie, od którego służy kasacja, nie podlega wykonaniu do czasu jej wniesienia lub bezskutecznego upływu przewidzianego w tym celu terminu, a także, że orzeczenie, od którego wniesiono kasację, nie podlega wykonaniu do czasu jej rozpoznania.

Warszawa, dnia 21 września 2017 r.

mgr inż. Joanna Gieroba
Wiceprezes Krajowej Rady PIIB